

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Biuro do spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej

WYTYCZNE
SZEFA OBRONY CYWILNEJ KRAJU
W ZAKRESIE KWALIFIKACJI I DZIAŁALNOŚCI
INSTRUKTORÓW OBRONY CYWILNEJ

Wydział do spraw Szkoleń i Ćwiczeń Obrony Cywilnej

Warszawa 2012

WYTYCZNE

Szefa Obrony Cywilnej Kraju

z dnia 29 czerwca 2012 r.

w zakresie kwalifikacji i działalności instruktorów obrony cywilnej

Działając na podstawie:

- 1) art. 17 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.);
 - 2) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. Nr 96, poz. 850);
 - 3) § 5 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. Nr 91, poz. 421),
- postanawiam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

1. Wytyczne określają wymagania dla kandydatów na instruktorów obrony cywilnej, zwanych dalej „instruktorami OC”, oraz potwierdzanie i przedłużanie uprawnień tych osób do prowadzenia zajęć szkoleniowych.
2. Instruktorzy OC wspierają organy właściwe do spraw obrony cywilnej w ich działalności szkoleniowej w zakresie powszechnej samoobrony ludności.
3. Instruktorów OC rekrutuje się w szczególności spośród liderów lokalnej społeczności oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom.

II. Wymagania dla kandydata na instruktora OC, nadawanie i przedłużanie uprawnień.

1. Instruktorem OC może być osoba pełnoletnia, posiadająca co najmniej wykształcenie średnie oraz ukończone szkolenie na instruktorów OC.
2. Szkolenia na instruktorów OC oraz pełną dokumentację w tym zakresie prowadzą szkoły Państwowej Straży Pożarnej w oparciu o program szkolenia na instruktorów OC, stanowiący załącznik do niniejszych wytycznych.
3. Szkolenia na instruktorów OC mogą prowadzić inne podmioty uprawnione do prowadzenia szkoleń przy współpracy i pod nadzorem szkół Państwowej Straży Pożarnej.
4. Osobom, które uzyskały uprawnienia instruktora OC, organizator szkolenia wydaje zaświadczenie według wzoru zawartego w programie nauczania.
5. Ewidencję instruktorów OC działających na terenie województwa prowadzi komórka właściwa w sprawach obrony cywilnej urzędu wojewódzkiego.
6. Wpis do ewidencji dokonuje się na wniosek zainteresowanego, po przedłożeniu zaświadczenia potwierdzającego kwalifikacje instruktora OC oraz innych dokumentów określonych przez wojewódzki organ właściwy do spraw obrony cywilnej.

7. Uprawnienia instruktora OC do prowadzenia szkoleń z zakresu powszechnej samoobrony ludności na terenie województwa weryfikowane są co 3 lata.
8. Uprawnienia instruktorów OC do prowadzenia działalności szkoleniowej, na wniosek zainteresowanego, przedłuża komórka organizacyjna wymieniona w ust. 5 na podstawie dokumentów potwierdzających udział instruktora OC w szkoleniach doskonalących organizowanych dla kadry instruktorów OC.
9. Przedłużenie uprawnień do realizacji szkoleń na danym terenie potwierdza się wpisem w ewidencji instruktorów OC.
10. Instruktorzy OC, którym minął 3-letni okres ważności uprawnień i nie poddali się weryfikacji uprawnień, zostają skreśleni z ewidencji instruktorów OC.

III. Szkolenie doskonalące instruktorów obrony cywilnej

1. Instruktorzy OC pogłębiają swoją wiedzę uczestnicząc w szkoleniach doskonalących oraz w ramach samokształcenia.
2. Szkolenia doskonalące instruktorów OC prowadzone są w formie zajęć teoretycznych, praktycznych i ćwiczeń.
3. Instruktor OC, który wykonuje pracę zawodową obejmującą problematykę obrony cywilnej, doskonali się we własnym zakresie w ramach samokształcenia.

IV. Uprawnienia instruktorów obrony cywilnej do prowadzenia szkoleń z zakresu powszechnej samoobrony ludności.

1. Warunkiem prowadzenia szkoleń przez instruktora OC jest posiadanie aktualnych uprawnień, potwierdzonych wpisem w ewidencji instruktorów OC.
2. Podstawową specjalnością, którą nabywają wszyscy absolwenci szkolenia na instruktorów OC, jest specjalność powszechna samoobrona ludności.
3. Instruktorzy OC prowadzą zajęcia na podstawie programów szkolenia, zatwierdzonych przez organizatora kursu lub szkolenia.

V. Postanowienia końcowe

1. Tracą moc wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju dla instruktorów obrony cywilnej z dnia 7 stycznia 2000 r.
2. Kwalifikacje instruktora OC nadane na mocy wytycznych wymienionych w ust. 1 są nadal obowiązujące.
3. Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

Podpisał

Wiesław Leśniakiewicz
Szef Obrony Cywilnej Kraju

Załącznik

do wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju
w zakresie kwalifikacji i działalności instruktorów obrony cywilnej

**Program szkolenia
na instruktorów obrony cywilnej**

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie osób z wybranych zagadnień z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań szkoleniowych w ramach powszechnej samoobrony ludności.

2. Podstawa prawna

- 1) ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. Nr 96, poz. 850);
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. Nr 91, poz. 421);
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216);
- 5) wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 21 kwietnia 2009 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 6) założenia programowe Szefa Obrony Cywilnej Kraju do szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony z dnia 12 grudnia 2002 r.

3. Tematyka szkolenia

1. Regulacje normatywno-prawne w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej.
2. Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych.
3. Rodzaje i charakterystyka zagrożeń.
4. Monitoring zagrożeń, system wykrywania skażeń i alarmowania.
5. Systemy ratownicze (krajowy system ratowniczo-gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne, inne).
6. Ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia.
7. Rola środków masowego przekazu w systemie ochrony ludności.
8. Psychologiczne aspekty sytuacji kryzysowych.
9. Procedury postępowania oraz zachowania w sytuacji zagrożeń.
10. Miejsce, rola i zadania organizacji pozarządowych w systemie ochrony ludności, w tym pomoc humanitarna.
11. Zabezpieczenie logistyczne dużych akcji ratunkowych.

12. Charakterystyka systemu szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.
13. Organizacja procesu dydaktycznego szkoleń - formy i metody kształcenia.
14. Opracowanie przykładowego planu konspektu (scenariusza prowadzenia zajęć).

4. Wskazówki organizacyjno-metodyczne

1. Szkolenie należy realizować zgodnie z uwarunkowaniami określonymi w wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 21 kwietnia 2009 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.
2. Szkolenie realizują szkoły Państwowej Straży Pożarnej oraz inne podmioty uprawnione do realizacji szkoleń pod nadzorem i przy współpracy tych szkół.
3. Szkolenie adresowane jest dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie, w zainteresowaniu których jest problematyka z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym pracowników merytorycznych administracji publicznej. Kandydatów na szkolenie kwalifikuje organizator szkolenia.
4. Szkolenie kończy się egzaminem testowym przeprowadzonym podczas ostatnich zajęć dydaktycznych. Osoby, które ukończyły szkolenie, mogą prowadzić zajęcia w obszarze tematyki ujętej w programie.
5. Szkolenie realizowane będzie w wymiarze 3 dni i obejmuje 24 godziny dydaktyczne, w tym 19 godzin teoretycznych oraz 5 zajęć praktycznych.
6. Podstawową jednostką czasu podczas szkolenia jest godzina dydaktyczna (45 min.), dopuszcza się łączenie jednostek dydaktycznych.
7. Organizator szkolenia zapewnia obsługę administracyjno-logistyczną przedsięwzięcia.
8. Uczestnicy szkolenia otrzymują zaświadczenie ukończenia szkolenia, stanowiące potwierdzenie uzyskania kwalifikacji instruktora OC o specjalności powszechna samoobrona ludności.
9. Koszty związane z dojazdem, wyżywieniem i zakwaterowaniem ponoszą indywidualnie uczestnicy szkolenia lub jednostki delegujące.

5. Rozliczenie czasu szkolenia

l.p.	Dzień kursu	Liczba godzin dydaktycznych		Razem	Uwagi
		Teoretyczne	Praktyczne		
1	I dzień	8		8	
2	II dzień	8		8	
3	III dzień	3	5	8	1 godzina- Test
6	Razem	19	5	24	

6. Ramowy program szkolenia na instruktorów OC

L.p.	Nr tematu i treść	Forma zajęć	Liczba godzin			Uwagi
			Teoria	Praktyka	Razem	
1.	T.1. Regulacje normatywno-prawne w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej.	Wykład	1		1	
2.	T.2. Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych	Wykład	1		1	
3.	T.3. Rodzaje i charakterystyka zagrożeń	Wykład	2		2	
4.	T.4. Monitoring zagrożeń, system wykrywania skażeń i alarmowania	Wykład	2		2	
5.	T.5. Systemy ratownicze (krajowy system ratowniczo-gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne, inne)	Wykład	1		1	
6.	T.6. Ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia	Wykład	2		2	
7.	T.7. Rola środków masowego przekazu w systemie ochrony ludności	Wykład	1		1	
8.	T.8. Psychologiczne aspekty sytuacji kryzysowych	Wykład	1		1	
9.	T.9. Procedury postępowania oraz zachowania w sytuacji zagrożenia	Wykład	2		2	
10.	T.10. Miejsce, rola i zadania organizacji pozarządowych w systemie ochrony ludności, w tym pomoc humanitarna	Wykład	2		2	
11.	T.11. Zabezpieczenie logistyczne dużych akcji ratunkowych	Wykład	1		1	
12.	T.12. Charakterystyka systemu szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej	Wykład	1		1	
13.	T.13. Organizacja procesu dydaktycznego szkoleń - formy i metody kształcenia	Wykład	2		2	
14.	T.14. Opracowanie przykładowego planu konspektu (scenariusza prowadzenia zajęć)	Zajęcia praktyczne		5	5	w tym 1 godzina-test
Razem			19	5	24	

7. Szczegółowy program szkolenia na instruktorów OC

T.1. Regulacje normatywno-prawne w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej.

Akty prawa krajowego. Akty urzędowe Szefa Obrony Cywilnej Kraju.

T.2. Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych.

Uregulowania prawa międzynarodowego dotyczące miejsca i roli obrony cywilnej w chronieniu ludności.

T.3. Rodzaje i charakterystyka zagrożeń.

Awarie obiektów technicznych: skażenia promieniotwórcze (radiacyjne), skażenia substancjami niebezpiecznymi, katastrofalne zatopienia. Działanie sił przyrody: pożary, powodzie, huragany, śnieżyce, epidemie, epizooty, epifitozy, trzęsienia ziemi. Katastrofy budowlane, komunikacyjne i inne: zawalenia się budynków i wybuchy gazu, ekologiczne, morskie, kolejowe, lotnicze, drogowe, zagrożenia terrorystyczne, duże zgromadzenia itd.

T.4. Monitoring zagrożeń, system wykrywania skażeń i alarmowania.

Organizacja, zadania, zasady funkcjonowania systemów wykrywania, ostrzegania i alarmowania ludności.

T.5. Systemy ratownicze (krajowy system ratowniczo-gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne, inne).

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy - organizacja, zadania, zasady funkcjonowania.

Państwowe Ratownictwo Medyczne - organizacja, zadania, zasady funkcjonowania.

T.6. Ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia.

Pojęcie i rodzaje ewakuacji. Proces planowania ewakuacji. Organizacja ewakuacji. Warunki transportu zwierząt oraz normy żywieniowo-bytowe.

T.7. Rola środków masowego przekazu w systemie ochrony ludności.

Zasady współpracy z mediami w sytuacjach wystąpienia zagrożeń. Rodzaje komunikatów. Informowanie o sposobach zachowania się na zagrożenia.

T.8. Psychologiczne aspekty sytuacji kryzysowych.

Podstawowe pojęcia z psychologii. Mechanizmy regulujące zachowanie człowieka. Psychologiczne aspekty w sytuacji zagrożenia. Psychologia tłumu, panika w warunkach zagrożenia. Sposoby radzenia sobie ze stresem.

T.9. Procedury postępowania oraz zachowania w sytuacji zagrożeń.

Przykładowe procedury postępowania w sytuacji zagrożeń ujęte w dokumentacji planistycznej. Przykładowe procedury postępowania i zachowania się na określone zagrożenie przez ludność.

T.10. Miejsce, rola i zadania organizacji pozarządowych w systemie ochrony ludności, w tym pomoc humanitarna.

Rola i zadania organizacji pozarządowych w ochronie ludności. Międzynarodowa pomoc humanitarna, techniczna i ekspercka. Międzynarodowe misje humanitarne.

T.11. Zabezpieczenie logistyczne dużych akcji ratunkowych.

Planowanie potrzeb materiałowych i sprzętowych. Logistyka procesów zaopatrzenia. Organizacja baz materiałowych i zaplecza technicznego. Wyposażenie indywidualne i sprzęt stosowany w ochronie ludności.

T.12. Charakterystyka systemu szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Podstawy prawne szkolenia. Ogólna charakterystyka systemu szkolenia na potrzeby ochrony ludności.

Charakterystyka szkolenia służb interwencyjnych. Szkolenie kadr kierowniczych i pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz zakładów pracy. Charakterystyka szkoleń powszechnych (edukacja powszechna, powszechna samoobrona ludności).

T.13. Organizacja procesu dydaktycznego szkoleń - formy i metody kształcenia.

Podstawowe terminy dydaktyczne. Elementy procesu dydaktycznego szkoleń. Analiza potrzeb szkoleniowych.

Pojęcie i charakterystyka form szkolenia w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej. Pojęcie metody szkolenia. Charakterystyka i dobór metod szkolenia dla potrzeb ochrony ludności i obrony cywilnej.

T.14. Opracowanie przykładowego planu konspektu (scenariusza prowadzenia zajęć).

Wytyczne do opracowania scenariusza zajęć. Praktyczne opracowanie dokumentu dydaktycznego. Prezentacja przykładowych scenariuszy zajęć. Przeprowadzenie zajęć według opracowanego planu - konspektu.

Przeprowadzenie testu sprawdzającego wiedzę z tematyki objętej szkoleniem.

8. Dokumentacja dydaktyczna

Mając na uwadze właściwe przygotowanie i realizację szkolenia, opracowuje się stosowną dokumentację dydaktyczną, w skład której wchodzi:

- 1) szczegółowy program szkolenia;
- 2) plan zajęć z podpisami wykładowców, poświadczających ich przeprowadzenie;
- 3) lista obecności zawierająca imiona i nazwiska uczestników szkolenia, datę szkolenia oraz podpisy;
- 4) ewidencja i wzór wydanych zaświadczeń;
- 5) kopie materiałów pomocniczych wydanych uczestnikom szkolenia.

Organizator szkolenia powinien przechowywać dokumentację szkolenia zgodnie z obowiązującym w danej jednostce organizacyjnej jednolitym rzeczowym wykazem akt.

9. Literatura

1. „Monitoring i rozpoznawanie zagrożeń. Bezpieczeństwo i ochrona budynków i budowli. Organizacja i zarządzanie kryzysowe”, Warszawa-Rynia, Wojskowa Akademia Techniczna 2002 r.
2. „Obrona Cywilna (niemilitarna) w obronie narodowej III RP” , AON Wydział Strategiczno-Obronny, Warszawa 2001 r.
3. „Zarządzanie kryzysowe, obrona cywilna kraju, ochrona informacji niejawnych”, AWF, Katowice 2003 r.

4. Flemming M. „*Międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych, zbiór dokumentów*”, Warszawa 2002 r.
5. Gołębiewski J. „*Ochrona ludności*”, Wiedza Obronna - 2003 r. z.2
6. Gołębiewski J. „*Współczesna obrona cywilna*”, Myśl Wojskowa 2004 r., nr 4.
7. Heszen - Niejodek I. i Ratajczak Z (red.) „*Człowiek w sytuacji stresu*”, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 1996 r.
8. Kalinowski R. „*Ochrona ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych w świetle prawa międzynarodowego i krajowego*”, Podlaskie Zeszyty Pedagogiczne, 2003 r. nr8
9. Kitler W. „*Obrona cywilna (niemilitarna) w Polsce*”, DWiPO MON: „Egros”, 2002 r.
10. Kitler W. „*Powszechna ochrona ludności w świetle ustaleń międzynarodowych*”, Zeszyt Problemowy, Towarzystwo Wiedzy Obronnej - 2001 r., z.1
11. Kupisiewicz Cz. „*Podstawy dydaktyki ogólnej*”, Warszawa 1994 r.
12. Michalski Z.C. „*Oczekiwania programowe dotyczące organizacji ochrony ludności RP*”, Wiedza Obronna 2006 r. nr 4
13. Michalski Z.C. „*Renesans obrony cywilnej*”, Wiedza Obronna 2006 r. nr 1
14. Michalski Z.C. „*Miejsce obrony cywilnej w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego i ratownictwa RP*” Wiedza Obronna - 2001 r. nr 1
15. Nowak E. „*Logistyka w sytuacjach kryzysowych*”, AON, Warszawa 2005 r.
16. Okoń W. „*Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*”, Warszawa 1987 r.
17. Pękała T. „*Ochrona ludności a bezpieczeństwo narodowe*”, Wiedza Obronna, 2000 r.
18. Półturzycki J. „*Dydaktyka dla nauczycieli*”, Toruń 1997 r.
19. Przeworski K. „*Ewakuacja jako sposób ochrony ludności*”, AON Wydział Strategiczno-Obronny, 2002 r.
20. Reykowski J. „*Funkcjonowanie osobowości w warunkach stresu psychologicznego*”, Warszawa 1996 r.
21. Skrabacz A. „*Ochrona Ludności w Polsce w XXI wieku*”, Tarnów 2006 r.
22. Skrabacz A. „*Organizacje (struktury) pozarządowe w powszechnym systemie ochrony ludności*”, Wiedza Obronna 1999 r. nr 2
23. Skrabacz A. „*Ratownictwo w III RP: ogólna charakterystyka*” AON, Warszawa 2004 r.
24. Suwart J. „*Zarys obrony cywilnej w latach 1920-1996*”, AON, Warszawa 2003
25. Szalek J. „*Zarys psychologii akcji ratunkowych*”, WMON, Warszawa 1979 r.
26. Szmagański J. „*Ofiary katastrof i klęsk żywiołowych*”, CRSS, Warszawa 1996 r.
27. Szymaniuk R. „*Istota sytuacji kryzysowej*”, Myśl Wojskowa 2006 r. nr 1
28. Tyrała P. „*Zarys dydaktyki ochrony cywilnej. Pragmatyzm pedagogiki społecznej*”, Rzeszów 1998 r.
29. Tyrała P. „*Zarządzanie kryzysowe: ryzyko, bezpieczeństwo, obronność : dla menadżerów administracji i polityki, wojska policji, gospodarki i edukacji*”, Adam Marszałek, Toruń 2001 r.

30. Tyrała P. „Zarządzanie kryzysowe: ryzyko, bezpieczeństwo, obronność : dla menadżerów administracji i polityki, wojska policji, gospodarki i edukacji” , Adam Marszałek, Toruń 2003 r.
31. Wolanin J. „Zarys teorii bezpieczeństwa obywateli: ochrona ludności na czas pokoju”, Warszawa 2005 r.
32. Zaczyński W. P. „Metodologiczna tożsamość dydaktyki”, Warszawa 1988 r.
33. Żegnałek K. „Dydaktyka obronna” MON, Warszawa 2001 r.

10. Dokument potwierdzający ukończenie szkolenia na instruktora OC

Dokumentem potwierdzającym ukończenie szkolenia na instruktorów OC jest zaświadczenie wydane i zaewidencjonowane przez organizatora szkolenia, sporządzone zgodnie z poniższym wzorem.

.....
(nazwa i logo organizatora szkolenia)

ZAŚWIADCZENIE

Nr...../...../.....
(nr z dziennika/nr szkolenia/rok)

Pan/Pani:

.....
(imię i nazwisko uczestnika szkolenia)

Urodzony/a:

.....
(data i miejsce urodzenia)

Ukończył/a w dniach:

.....
(data rozpoczęcia – data zakończenia szkolenia)

SZKOLENIE NA INSTRUKTORA OBRONY CYWILNEJ

Uzyskując tytuł:

INSTRUKTORA OBRONY CYWILNEJ

Specjalność:

POWSZECHNA SAMOOBRONA LUDNOŚCI

Uprawnia do:

prowadzenia instruktaży w ramach powszechnej samoobrony ludności.

.....
(miejscowość, data wydania)

.....
(podpis i pieczęć organizatora szkolenia)

PLAN SZKOLENIA

L.p.	Temat	Liczba godzin		
		Teoria	Praktyka	Razem
1.	Regulacje normatywno-prawne w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej	1		1
2.	Międzynarodowe Prawo Humanitarne Konfliktów Zbrojnych	1		1
3.	Rodzaje i charakterystyka zagrożeń	2		2
4.	Monitoring zagrożeń, system wykrywania skażeń i alarmowania	2		2
5.	Systemy ratownicze (krajowy system ratowniczo-gaśniczy, Państwowe Ratownictwo Medyczne, inne)	1		1
6.	Ewakuacja ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia	2		2
7.	Rola środków masowego przekazu w systemie ochrony ludności	1		1
8.	Psychologiczne aspekty sytuacji kryzysowych	1		1
9.	Procedury postępowania oraz zachowania w sytuacji zagrożeń	2		2
10.	Miejsce, rola i zadania organizacji pozarządowych w systemie ochrony ludności, w tym pomoc humanitarna	2		2
11.	Zabezpieczenie logistyczne dużych akcji ratunkowych	1		1
12.	Charakterystyka systemu szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej	1		1
13.	Organizacja procesu dydaktycznego szkoleń - formy i metody kształcenia	2		2
14.	Opracowanie przykładowego planu konspektu (scenariusza prowadzenia zajęć) oraz test		5	5
RAZEM		19	5	24

Na podstawie programu szkolenia na instruktorów obrony cywilnej

zatwierdzonego przez (nazwa).....

z dnia